

Leifs Andersens

Dievs – kāpēc Tu guli?

Luterisma mantojuma fonds
Rīga, 2011

UDK 2
 And 120

© *Leif Andersen og Lohses Forlag, Danmark 1987*

Originaltittel: Gud, hvorfor sover du?

© Luterisma mantojuma fonds, 2011

No norvēģu valodas tulkojuši – Aija Eimane un Uģis Sildegs

Literārā redaktore un korektore – Inga Lievīte

Maketētājs – Juris Uļģis

Vāka autore – Agata Muze

Izdevējs: Luterisma mantojuma fonds

Reģ. Nr. 50003360631

A. Deglava iela 10-1, Rīga, LV-1009

www.lmf.lv; fonds@lmf.lv

Leif Andersen, God, Why Are You Sleeping?

2000 copies printed April 2011

*The translation and publishing of this book has been made by
Nordisk Östmission*

Iespiests SIA “Jelgavas tipogrāfija”

ISBN 978-9984-753-73-7

SATURA RĀDĪTĀJS

AUTORA UZRUNA LASĪTĀJIEM LATVIJĀ	1
--	---

I DAĻA

1. MĪKLA PAR GULOŠO DIEVU	3
2. ATBILDE IR	6
A. Izskaidrojums vai sludināšana.	6
B. Ciešanas – ienaidnieks un žēlastība	8
C. Dievs ir nelaiemes radītājs	11
3. NO KURIENES RODAS CIEŠANAS?	15
A. Mēs paši izvēlējamies ciešanas.	15
B. Dievs pats izvēlējās ciešanas.	18
C. Mūsu Tēvs	26
D. Viņš visu dara mīlestībā	29
4. SĀTANS VAI DIEVS	37
A. Stiprais un stiprākais	37
B. Cilvēku vaina, Dieva atbildība	41
C. Vainīgs, nevainīgs	44
5. KĀDA JĒGA?	51
A. Ciešanu jēga	51
B. Apslēptais Dievs.	55
C. Ceļā uz ciešanu prieku	61
6. BĒRNA SARUNA	83
A. “Ar Dievu tiesāties gribu..”	83

B. Lūdziet, ko vēlaties	93
C. “Paldies par visām lietām..”	102
7. TĀDĒĻ	108
A. Pestīšana	108
B. Nabadzība.	112
C. Bagātība	118
D. Cerība	120
8. AIZSTĀVĪBA DZĪVEI, KĀDA TĀ IR	125

II daļa

9. EVANGĒLIJS PAR APSLĒPTO DIEVU	139
A. Kristietība – ticība, kas sarūgtina.	139
B. Brīvību nesošā krusta ticība.	141
C. Tāpēc	152
D. Godības teoloģija	158
E. Kirkegors kā krusta teologs	170
10. DIEVA VĀJUMS	180
A. Visvarenības robežas	180
B. Pazudināšanas piedauzība	184
C. Par gribas verdzību un Dieva iepriekš izredzēšanu	186
11. VECĀ DERĪBA UN JAUNĀ DERĪBA.	196
A. Bībele ir nedalāma	196
B. Bībele ir dalīta	197
C. Pēc Kristus	204
VĒRES.	209
SVĒTO RAKSTU RĀDĪTĀJS	215

AUTORA UZRUNA LASĪTĀJIEM LATVIJĀ

Dārgie draugi Latvijā!

Man ir liels prieks, ka šī grāmata nu ir iznākusi latviski. Es bieži ar pateicību atceros savus draugus Kristū, ko sastapu saistībā ar pirmo Ziemeļu un Baltijas valstu studentu konferenci un apmeklējot Rīgas draudzes. Mani aizkustina doma, ka mums – ar tik atšķirīgo personisko un nacionālo vēsturi – tomēr ir kopīgs pamats, uz kura varam sarunāties konferencēs un pat izdot grāmatas.

Es vienmēr ar lielu bijību pievēršos šim tematam: ticībai un protesta emocijām, kas rodas ciešanās. Jo es zinu, ka šeit mēs pieskaramies pašām sarežģītākajām un jūtīgākajām cilvēka dzīves jomām. Un vai es kādam palīdzības vietā nepadaru dzīvi vēl grūtāku?

Es lūdzu Dievu, lai šī grāmata nekļūtu cilvēkiem par nastu, bet par mierinājumu un palīdzību tādos sāpīgos dzīves brīžos, kad Dievs, šķiet, ir apklusis.

Paldies Aijai Eimanei, Uģim Sildegam un Luterisma mantojuma fondam, kas uzņēmās īstenot šo projektu.

Sveiciens Kristū,
Leifs Andersens

I DAĻA

1. MĪKLA PAR GULOŠO DIEVU

Virsraksts nav provokācija. Tas ir citāts.

“Celies, Kungs, – kāpēc Tu guli? Mosties un neatstum mūs uz laiku laikiem!” (Ps. 44:24).

Bībele labi pazīst lielākās no visām bailēm. Bailes, kas mums šķiet radušās mūsu dzīves laikā. Bailes, ka Dievs ir vājš! Bībele nejautā, vai Dievs vispār ir. Taču tā nemitīgi taujā, kur Viņš ir, vai Viņš nav no mums novērsies, vai Viņš ir aizmidzis? Ko īsti Dievs dara?

Tie nav jautājumi, ko paturēt pie sevis. Visā dievbērnības pārsteidzošajā atklātībā cilvēks sauc uz Dievu, jo nesaprot To, un jautā, kāpēc Dievs nemostas. Kāda tam jēga? Kāda jēga pamest mūs, kad saucam pēc Viņa? Kāda jēga atstāt mūs vienus, kad raudādami kliedzam uz tukšām, mēmām debesīm?

Ja gadās runāt par Dievu ar neticīgiem cilvēkiem, agrāk vai vēlāk tiks uzdots jautājums – bieži vien dzelžainā pārliecībā, ka tas būs izšķirošais trieciens, kas sagraus ticību Dievam: “Kā tas iespējams, ka Dievs ir mīlošs, ja..” Nereti tas teikts tik triumfējoši, it kā būtu paša sacītāja izdomāts iebildums pret Dieva esamību. Taču, izdzirdot teikuma sākumu, katrs no mums varētu to pabeigt: “..ja pasaulē ir tik daudz sāpju?”

Mēs esam paraduši – un bieži tam ir pilnīgs pamats – uztvert šos iebildumus kā teorētisku zināšanu izraisītu vēlmi padiskutēt par Dievu no pieklājīga attāluma. Tomēr atbildēt ir grūti, un mēs kļūs-

tam neiecietīgi: “Ak, nē, tikai ne atkal par to pašu! Vai jūs nevarat izdomāt kādu labāku jautājumu?”

Nē. Viņi nevar. Un arī mēs nevaram. Diezin vai ir kāds vēl grūtāks jautājums vai iznīcinošāka iebilde pret ticību mīlošam Dievam. Uz to ir grūti atbildēt karstā diskusijā vai teorētiski, neesot ar ciešanām tiešā saskarē. Taču, sastopoties ar ciešanām dzīvē, rast atbildi nav vieglāk: ko sacīt tēvam, kura mazais dēls tiek nogalēts viņa acu priekšā? Ko kristietība var teikt tiem, kas kā dzīvi liķi kļūst koncentrācijas nometnēs? Ko es varu sacīt sev dienā, kad mana pasaule sabrūk?

Ko Dievs pats var teikt? Kā Viņš var aizbildināt to, ka ir visspēcīgais pasaulē, kurā cieš bērni? Pārņem izmisums, dzirdot par pieaugušu cilvēku ciešanām, sabrūkot zem pārcilvēciska grūtuma nastas, taču tas, ka mazi bērni, ārprātīgās bailēs kliegdami, vieni skrien pa bombardētas pilsētas ielām, ir kā kļiedziens pret debesīm. Kāpēc debesis neatbild? Cilvēki naktīs redz murgus, dzirdējuši liecības par perversiem nacistiem, kas izklaidējušies, šaudami uz gaisā pamestiem zīdaiņiem. Vai Dievam nerādās slikti sapņi? Vai Viņš guļ dziļā, veselīgā miegā, kamēr mēs nevaram rast mieru, vairāk bīdamies no murgiem nekā no bezmiega?

Cilvēki cits citu īpaši nemīl. Un tomēr mēs apelējam pie sirdsapziņas, sakožam zobus un raudam, kad redzam citu ciešanas. Dievs saka, ka Viņš pats ir Mīlestība. Kāpēc tad Viņš ir tik bezdarbīgs? Kāpēc Viņš klusē? Kāpēc Viņš nedara vismaz to, ko pieprasa no mums: lai atvieglotam sava tuvākā ciešanas un nesam viens otra nastas? Vai Ījaba uzdrošināšanās pārmet Dievam nav pamatota?

“Vai tad Tev ir miesīgas acis, vai Tu redzi, kā cilvēki redz?”

Vai Tavas dienas ir kā cilvēka dienas, vai Tavi gadi ir kā vīra dzīves laiki?” (Īj. 10:4).

Ciešanu miklas priekšā mēs, protams, varam aizmiegt acis un aizspiest ausis. Mēs varam mierināt vecmāmiņu vēža slimnieku nodaļā, ka viņa noteikti atveseļosies – viņa jau tagad izskatās daudz labāk! Mēs varam izvairīties no sastapšanās ar izmisušiem cilvē-

kiem vai runāt ar viņiem par citām lietām. Turklāt mums pa rokai vienmēr būs svētīgie saukļi: ka “laiks dziedē visas brūces”; “tikai pazīstot tumsu, mēs spējam priecāties par gaismu”; “tas ceļš mums visiem ejams”...

Nelaime tikai, ka lielās ciešanās un izmisumā – brīdī, kad palīdzība vajadzīga visvairāk – tukšās, bezjēdzīgās mierinājuma frāzes lēnām noklust. Brīžos, kad cilvēkiem visvairāk nepieciešama Dieva mīlestība, nevar sacīt, ka “Dievs ir labs, Dievs ir mīļš”. Jo viss apkārt notiekošais apliecina, ka nē, Viņš tāds nav. Varbūt neviens neuzdrošināsies to atzīt, pat sev pašam ne, bet noteikti sajūtīs – kā neskaidru, apspiestu protestu.

Bet mēs taču varētu atvērt acis un muti un sacīt: tā ir problēma! Vai Dievs nav aizmidzis? Ko īsti Dievs dara? Vienreiz par visām reizēm mēs varētu skaļi izteikt savu protestu un izmisumu – ja nu kristietībai uz to ir kāda atbilde?

P. Storms reiz teica: “Cilvēki ir labi. Tad kāpēc viņi tādi nav?” Ļaujiet man to pārfrāzēt: “Dievs ir labs. Tad kāpēc Viņš tāds nav?” Tā ir mīkla. Mīkla par gulošo Dievu.

2. ATBILDE IR

A. Izskaidrojums vai sludināšana.

“Dievs vai nu grib novērst ļaunumu, bet nevar;

Vai Viņš var, bet negrib;

Vai arī Viņš nedz grib, nedz var; vai arī grib un var.

Ja Viņš grib, bet nevar, Viņš ir vājš – un tāds Dievs nevar būt.

Ja Viņš var, bet negrib, Viņš ir ļauns – kas Dievam nepiedien.

Ja Viņš nedz var, nedz grib, tad Viņš ir vājš un ļauns un tāpēc nav Dievs.

Ja Viņš gan grib, gan var, kas ir vienīgais, kas piederas Dievam, no kurienes tad rodas ļaunums? Un kāpēc Viņš to nenovērš?”
Epikūrs, 341.–270. g. p. Kristus.

Tas ir pagāna jautājums. “Dievs” Epikūram nav Israēla Dievs. Taču viņš jautājumu formulējis tik precīzi, ka vēlāki mēģinājumi to darīt šķiet tikai bāli atdarinājumi.

Tas ir pagāna izaicinājums Dievam. Vai kristietībā atrodama atbilde? Patiesībā ir. Bībele šo atbildi ir zinājusi tūkstošiem gadu, bet atbildes lielākā daļa dažu pēdējo gadsimtu laikā ir vienkārši aizmirsta vai noliegta! Tas, kam senbaznīca un viduslaiku baznīca ticēja, ko mācīja un no kā dzīvoja, tas, ko tā caur Reformāciju saglabāja nemainīgu un nostiprināja, to Apgaismības laikmets līdz ar daudz ko citu atmeta kā nederīgu. Šo zaudējumu mēs tā arī nekad neesam atguvuši. Ciešanu mīkla joprojām ir mīkla bez atbildes.

Taču mums ir atbilde. Ciešanas nav tikai mīkla. Bībele atzīst gan ciešanu mīklu, gan bijību to priekšā. Taču Bībelei ir kas vairāk, ko sniegt cilvēkiem, nevis tikai tukšas frāzes, kuru nozīme no biežās lietošanas kļuvusi pavisam bezsaturīga. Mums ir atbilde uz ciešanu

problēmu – konkrēta palīdzība, kas kļūst arvien spēcīgāka, jo biežāk to izmanto; drošība, kas pieaug, jo vairāk mēs tajā balstāmies. Kristietība nav mēma un nevarīga cilvēku lielākā izaicinājuma priekšā. Ticība Dievam nepamet mūs izmisumā, kad tā mums visvairāk vajadzīga.

Mums ir atbilde. Bet Epikūra jautājums neparedz atbildi. Jautājums, ko uzdod Epikūrs, vēlas izskaidrojumu un intelektuāli apmierinošu atskaiti. Ja kādam šķiet, ka jautājums paredz atbildi, tās ir tikai iedomas. Jautājums ir lepns un pašapmierināts – lepns, ka izdevies formulēt neatrisināmu problēmu, pašapmierināts, ka izdevies sašūpot paša Dieva troni. Šādi jautājumi nesauc uz Dievu pēc palīdzības, bet gaida pazemīgu, pakalpīgu Dieva taisnošanos uz apsūdzēto sola.

“Ļauna un laulības pārkāpēju cilts meklē zīmes, un viņai nekāda cita zīme netiks dota kā vien pravieša Jonas zīme” (Mt. 12:38).

Jautājumi, uz kuriem grib saņemt atbildes rakstāmgalda teologi un filozofi, apiet Rakstus neietekmējamā cēlumā. Ir daudz mīklu, kuras Bībele neizskaidro. Taču Bībele sludina. Tā sludina, stiprina, palīdz, mierina, pacilā un ļauj mums “baudīt, ka Tās Kungs ir labs”! Bībele nesniedz mums spekulācijas, bet uzvaru! Un izrādās, ka tur, kur filozofi un teologi veltīgi meklē zīmes, Jēzus tās čukst Saviem bērniem ausī. Jēzus norāda un atklāj mums Savas mīlestības un spēka zīmes – zīmes, kas paliek apslēptas citiem.

Es nedomāju, ka uz jautājumu par ciešanām Dievs liegtu mums atbildi. Drīzāk šķiet, ka ciešanu dziļākais noslēpums cilvēka prātam nav aptverams. Bet vēl būtiskāk ir tas, ka izskaidrojumi nenieka nepalīdz! Kad stāvi pie dzīvesbiedra kapa vai sava bērna slimības gultas, vai tev palīdzētu ciešanu problēmas izskaidrojums? Tāpēc izskaidrojumi ir ne tikai nederīgi, bet pat pretīgi – kā Remarka aprakstītā slimnīcas mācītāja, profesionāla dvēseļu kopēja, gadījumā:

“Es skatos uz viņu. Viņš sēž kā akmens kalns, un nekas viņu nespēj satricināt. Aiz viņa spēcīgās galvas stāv nakts. Izabeles

nemierīgā nakts, kas vējo un sitas logā. Tajā čum un mudž jautājumi, uz kuriem nav atbilžu. Bet Bodendīkam ir atbildes uz visu” Remarks Ē. M., “Melnais obelisks”.

Protams, ka cilvēki ir nepateicīgi. Vispirms viņi triumfējoši iebāž savus jautājumus kristietībai degunā, pieņemot, ka tā nevarēs atbildēt. Un, kad kristietība neuzbāzīgi norāda, ka dažas atbildes tajā ir rodamas, tad jautātājs vīzdegunīgi nosprauslājas, ka tās pilnīgi droši ir iepriekšzināmas, spekulatīvas un bezsirdīgas. It kā mācītājs un dvēseļu kopējs neciestu tieši tāpat, kā visi pārējie.

Bet Svētie Raksti koncentrējas uz to, kas tiešām palīdz un pacilā: atsvabinošu un konkrētu Dieva mīlestības sludināšanu. Un tā kļūst saprotama tikai tam, kas pazīst Jēzu kā Pestītāju! Kristietībā nav slepenu, apslēptu zināšanu, kas pieejamas tikai īpaši iesvētītajiem: visa kristietības atklāsme ir atklāta un visiem aizsniedzama. Tomēr mēs bieži stāvam “ļauņa un laulības pārkāpēju cilts” priekšā, un mums nav atbildes uz jautājumu par ciešanām, ko tā pieprasa.

“Noslēpumainās lietas visas pieder Tam Kungam, mūsu Dievam, bet atklātās lietas mums un mūsu bērniem mūžīgi..” (5. Moz. 29:29). Tāpēc mēs koncentrēsimies uz atklātajām lietām. To ir pietiekami daudz, lai būtu par ko brīnīties un priekā gavilēt.

B. Ciešanas – ienaidnieks un žēlastība.

Rakstiem pret ciešanām ir lietišķa attieksme. Tie nemēģina apgalvot, kā, piemēram, reliģiskā kustība *Christian Science*, ka ciešanas ir iedomas un ilūzijas. Bībeles pasaule nav reliģioza pastaiga mākoņos bez saskares ar zemes dzīvi. Bībelē aprakstīti mīloši pāri, dzemdējošas mātes, slimi bērni, karojošas sievietes, mirstoši vīri, kari, tirdzniecība, šķēpa cirstas brūces, cirvji, vīns, mēris, mušas, odi, zirgi, suņi, kuģi un dārgumi. Bībelē nav rakstīti mīti par garu pasaulēm un dievu sāgas. Tur nav izsmalcinātas, no pasaulīgā atrautas filozofijas un no praktiskās dzīves attālinātu sapņojumu par ideālu esību virs zemes. Bībele arī nesaka, ka viss ir ciešanas, kā to apgalvo budisms.

Dzīve ir jauka. Zeme ir brīnišķīga. Dievs ir radījis manu ķermeni un manu kaķi tāpat kā manu dvēseli un garu. Un tas Viņam ir labi izdevies! Viņš radījis tik skaistu pasauli, ka tās daiļums un harmonija mirdz pat caur nāvi un grēkā krišanu. Dieva rokas pieskāriens saskatāms pat nedabiskajā ārišķībā, kam radītais ticis pakārtots mūsdienās. Viņš radījis pasauli ar izpratni par krāsām, aizrautību, humoru, daudzpusību un lietderību. Viņš radījis pasauli ar mīlestību. Kaut arī Raksti neizliekas neredzam ciešanas, tie pēc būtības ņem vērā, ka Dieva neredzamā daba saskatāma Viņa radišanas darbā (Rom. 1:20; Īj. 12:7).

Lietišķā pieeja dzīvei pamato, kāpēc Bībele ciešanas neuzlūko kā nebūtiskas, ko var ignorēt, nedz arī kā visvarenas, kam vajag pakļauties. Ciešanas ir ienaidnieks, pret ko jācīnās! Nav jāsamierinās, ka tāds nu reiz ir “liktenis” (cik nejauks jēdziens)! Es varu iet karā pret dzīvi un darīt savas mūža dienas labākas: mēģināt atveseļoties, atrast darbu, izlīgt ar sievu. Jātiecas pēc liksmes un jāpriecejas par dzīvi!

Noteikti nevajag tiekties pēc ciešanām pašu ciešanu dēļ! It kā mūsu ciešanas kaut kā īpaši iepriecinātu Dievu vai būtu kāda attīstīta pazemības forma. Tas nozīmētu padarīt par muļķi mūsu Radītāju, kurš gribēja mums dāvēt labu dzīvi. Turklāt vēlme ciest pauž farizejisku pazemības tieksmi gūt labumu no Dieva un tikt glābtam kaut kā cita un nevis ticības dēļ (Kol. 2:20–23). Ar to visu ir jātieks skaidrībā, pirms mēs nonākam pie otra, ne mazāk šokējoša ieskata Rakstu attieksmē pret ciešanām. Proti, visnotaļ reālistiskā un savā ziņā zemes dzīvi atklājošā Grāmata rāda mums tādu attieksmi pret ciešanām, kas var likties gluži nepiedienīga un gandrīz jūsmīga.

“..un teicam sevi laimīgu arī savās ciešanās” (Rom. 5:3).

“..jo jums ir dota žēlastība.. arī par Viņu ciest..” (Fil. 1:29).

“Tas man bija par labu, ka mani pārbaudīja un pazemoja..” (Ps. 119:71).

“Svētīgi tie, kam bēdas, jo tie tiks iepriecināti. Svētīgi jūs esat, ja jūs lamā un vajā un ar meliem par jums runā visu ļaunu Manis dēļ” (Mt. 5:4, 11).

“Pacietiet pārmācību! Dievs izturas pret jums kā pret bērniem. Jo kur ir bērns, ko tēvs nepārmāca?” (Ebr. 12:7).

Ciešanas nav ienaidnieks – tās ir žēlastība.

Grūti laiki ir iepriecinājums. Pazemojums ir labums.

Kā saprātīgi domājošs cilvēks var kaut kam tādām piekrist? Nevar taču priecāties par ciešanām un pazemojumiem – tas šķiet pretdabiski.

Lielākais, ko šajā ziņā varētu vēlēties, būtu prieks trūcumā, par spīti trūcumam, un pat tas varētu likties necilvēcīgi daudz prasīts. Varētu piekrist, ka zemes dzīves pārbaudījumus caurvij kāds nemainīgs reliģiozs prieks. Un tomēr – tas nav tas prieks, par ko runā psalmists, Jēzus un apustulis Pāvils. Viņi saka, ka teic sevi laimīgus ciešanās! Jēzus mudina nevis sakost zobus, kamēr ciešanas beidzas, bet priecāties un diet (Lk. 6:23). Tas nešķiet nedz patiesi, nedz praktiski iespējami, drīzāk gan kā ar īsto dzīvi nesaistīts elements citādi visnotaļ praktiskajā kristietībā.

Tomēr uz mirkli iedomāsimies neiespējamo – ka to iespējams īstenot! Iedomāsimies, ka prieks ciešanās ir kaut kas tikpat parasts kā darbs un ikdiena! Vai tev nešķiet, ja prieks par ciešanām kļūtu tikpat īsts kā pašas ciešanas, tad savā ziņā tu kļūtu neievainojams? Mēs nerunājam par nedabisku ciešanu baudīšanu, un tas nenozīmē arī pēkšņu ciešanu izbeigšanos. Runa ir par īstu, patiesu prieku par ciešanām, kuras joprojām ir ciešanas! Tās moka un sāpina, taču arī iepriecina! Tu teic sevi laimīgu par tām.

Ja apustuļi ir pie pilna prāta – un man šķiet, ka tā ir – un viņu teiktais nav tikai tukša salmu kulšana, mēs nonākam aci pret aci ar unikālu noslēpumu! Tad Bībelē atrodams ne vien atmiņējums ciešanu miklai, bet arī konkrēta palīdzība un pamatots prieka apsolījums. Un noslēpums ir šāds!

C. Dievs ir nelaimes radītājs.

Priecāties par ciešanām – nevar taču priecāties par kaut ko, kas nāk no ļaunā! Kā var teikt sevi laimīgu par vajāšanām, slimībām, bezdarbu, nāvi, trūkumu vai vientulību, ja tas nāk no Sātana?

“Es esmu Tas Kungs, un cita nav neviena; bez Manis neviena Dieva nav. Es tevi apbruņoju, jebšu tu Mani nepazini, lai atzītu no saules lēkta līdz rietam, ka bez Manis nav cita Dieva. Es esmu Tas Kungs, un cita nav neviena!” (Jes. 45:5–6).

Četrkārtīgs apliecinājums: ir tikai viens Dievs, tas ir Tas Kungs. Tikai viens ir visspēcīgš. Tikai vienam pieder visa vara debesīs un virs zemes – Viņš to visu ir radījis!

Pēc tam ir nākamais pants:

“Es, kas radu gaismu un veidoju arī tumsību, kas dod svētību, bet arī ļaunumu; Es esmu Tas Kungs, kas visu to dara” (Jes. 45:7).

No kurienes rodas tumsa un nelaime? Vai šis jautājums nav viena no “apslēptajām lietām”, uz kurām atbildi zina tikai Kungs, mūsu Dievs? Nē, tā ir viena no “atklātajām lietām” mums un mūsu bērniem. Te diezgan skaidri un nepārprotami rakstīts: visspēcīgais Dievs Tēvs, debess un zemes, un arī nelaimes radītājs. Tie noteikti ir kādi Vecās Derības murgi! Tas ir pretrunā ar to, kā mēs esam pieraduši domāt.

Nē, tā nav kļūda. Tieši otrādi – kā sarkans dzīpars šī doma vijas caur Rakstiem.

“Tas Kungs nokauj, un Viņš dara dzīvu, Viņš nogrūž lejā ellē un atkal uzved augšā. Tas Kungs dara nabagu un dara bagātu. Viņš pazemo, un Viņš paaugstina” (1. Sam. 2:6–7).

“Kas ir cilvēkam muti devis? Un kas dara mēmu vai kurlu, vai redzīgu, vai aklu? Vai ne Es, Tas Kungs?” (2. Moz. 4:11).

“Tas Kungs bija devis, Tas Kungs ir ņēmis, Tā Kunga Vārds lai ir slavēts!” (Īj. 1:21).

“Ja mēs esam no Dieva labu saņēmēji, kā tad lai mēs arī nesaņemam ļaunu?” (Īj. 2:10).

“Vai tad var kāds sacīt, ka tas notiktu bez Tā Kunga pavēles un ka ļaunais un labais nenāktu no Visuvarenā mutēs?” (Raudu dz. 3:37–38).

“Vai var gadīties pilsētā kāda nelaime, kam Dievs nebūtu licis notikt?” (Am. 3:6).

“Vai nepārdod divi zvirbuļus par vienu artavu? Un neviens no tiem nekrīt zemē bez jūsu Tēva”¹ (Mt. 10:29).

“..bet Dieva darbiem vajag parādīties viņā”² (Jņ. 9:3b).

“Turiet, mani brāļi, to par lielu prieku, ka jūs krītat dažādās kārdināšanās” (Jēk. 1:2).

“Tātad, lai arī tie, kas cieš pēc Dieva gribas, labu darot, nodod savas dvēseles uzticīgajam Radītājam” (1. Pēt. 4:19).

Tātad gan Jaunā, gan Vecā Derība šajā izpratnē ir vienotas? Kāda tad ir Sātana loma? Un mana? Vai ļaunais tiešām nāk no Dieva? Tad Dievs tomēr nav mīlošs? Vai mēs varam sacīt, ka visas ciešanas nāk no Dieva? Vai tagad mums jāstaigā pa slimnīcām un bērēm, stāstot, ka to izdarījis Dievs? Vai Dievs soda?

Visas iebildes mēs varētu aizmēzt ar vienu apgalvojumu: tā rakstīts Bībelē. Taču tā nebūtu bībeliska attieksme, jo, pilnīgi dabiski, šādi iebildumi var ienākt prātā katram cilvēkam. Bet pie tā mēs atgriezīsimies vēlāk. Tagad un tūlīt es vēlos vērst jūsu uzmanību uz to, ko mēs gadiem esam dziedājuši no savām dziesmu grāmatām.

“Dievs labi dar’ ko darīdams,
Viņš taisn(i)s Savā varā;
Lai dara man kā domādams,
Es ciešu klusā garā.
Viņš ir mans Dievs, kas piestāsies
Glābt mani manās bēdās,
Tam ļaujtos, kad sirds ēdas.”³

Dīvaini, ka mēs labprāt dziedam to, kam nekad nepiekrītu, izdzirdējuši to sprediķi. Nemaz jau nerunājot par protestu, kādu izraisītu šāds Bībeles citāts! Tad tuvinieku nāves gadījumā pazemīgi nomurminātais: “Kungs devis, Kungs ņēmis...” izraisītu sašutumu, ja vien kāds šiem vārdiem ticētu. Vai tiešām tu domā, ka Dievs atņēmis šai sievietei vīru un bērnus? Ja tu tā domātu, tad sastaptos ar nosodījumu un pretestību! Šādi teicieni kļuvuši par runasveidu, mūsdienās šie vārdi ir zaudējuši savu nozīmi. Tiem neviens vairs netic.

Kā jau minēju, Kristus Baznīca šo noslēpumu ir zinājusi gadsimtiem ilgi. Līdz pat salīdzinoši nesēnai pagātnei cilvēki ir zinājuši, ka “vienīgi Dievs nosprauž laikus un brīžus; Viņš ļaudis ievaino, un Viņš arī dziedina”. Taču pēdējo gadsimtu laikā tas ticis pilnīgi aizmirsts vai aizstāts ar beznozīmes runasveida bezspēcību.

Atļaujiet man šeit iestarpināt stāstu, kam patiesībā ar mūsu tēmu nav nekāda sakara, tomēr tas var sniegt norādes, kurp mums doties tālāk. Kad Ecēhiēls saņēma aicinājumu, viņš ieguva arī rakstu rulli. Tas no abām pusēm bija aprakstīts ar raudu dziesmām, vaimanām un žēlabām. Tā varētu izskatīties arī Bībeles stāsts par Dievu kā nelaiemes radītāju. Tāds Dieva attēlojums nemaz nevarētu būt citāds kā vien raudu dziesmu, vaimanu un žēlabu apkopojums! Kur palikusi Dieva mīlestība? Mums rodas kārdinājums novērsties no Bībeles. Daži pieķeras nekaunīgai Rakstu kritikai; tas ir novecojis un nejauks nekrīstīgas dievticības uzbrukuma veids. Citi pazemīgāk (un labu nodomu vadīti) gluži “luteriski” balstās rakstītājā: to mēs nesaprotam, tāpēc paceļam cepuri un dodamies tālāk.

Nē, problēma ir, ka mēs pārāk labi saprotam, ka Dievs rada nelaiemes, asaras un neziņa arī nāk no Dieva! Mēs to saprotam gluži labi. Vienkārši mums tas neder. Tāpēc mēs slēpjam galvu smiltīs. Tas nav tikai pašapmāns un nekrīstīga rīcība; aizmiegt acis un aizspiest ausis piedevām ir arī muļķīgi! Parasti izrādās, ka Bībelē rakstītais, kas pirmajā acumirkli izskatās nožēlojami, dziļāk ielūkojoties, ir Evaņģēlijs jeb priecīga ziņa.

Ecēhiēls ne tikai saņēma pavēli saņemties un piespiest sevi izlasīt briesmīgo tekstu: ““Cilvēka bērns, apēd šo rakstu rituli, ko Es tev dodu, un pildi ar to savas iekšas.” Tad es to apēdu, un tas bija manā mutē tik salds kā medus” (Ec. 3:3).

Tālāk es gribētu jautāt: kāpēc lai Dievs tiktu sveikā cauri? Es neredzu iemeslu, kāpēc lai Dievs, kurš ir godprātīgs, visspēcīgs un mīlošs, varētu izvairīties no atbildības par to, kas notiek Viņa pasaulē. Ja Viņam tiešām pieder visa vara debesīs un virs zemes, kāpēc Viņš to nelieto? Tiesa gan, mūsdienās aizbildināt Dievu, atņemot Viņam atbildību par ciešanām un sāpēm, kļuvis moderni. Bet caur to Viņam atņemta arī vara! Aizstāvēdami Dieva mīlestību, cilvēki atņēmuši Viņam varu un atbildību, tādējādi padarīdami Dievu nevarīgu un bezatbildīgu.

Baznīca tik ilgi ir nenoteikti runājusi par “Visvareno” un Viņa “visvarenību”, ka liekas pavisam aizmirsusi, ka Tas, kurš ir “visvarens”, vienkārši ir stiprs! Viņš var, ko Viņš grib! Viņam ir spēks kā nevienam citam! Viņa rags ir pacelts, Viņa labajā rokā ir varenība un spēks. Bet Viņa Baznīca spējusi tik filozofiski aizsapņoties par “visvarenību”, vienlaikus praksē rēķinoties ar Viņu kā nespēcīgu. Tā atvēlējusi Dievam pasīva un izmisuša vērotāja lomu, kamēr pasaule iet savu gaitu, kamēr vēstures pavedieni izslīd Tam no rokām...

Nē, ja Viņam patiešām pieder vara un Viņš vēlas arī godu, tad Viņam jābūt gatavam atbildībai! Un Viņš ir tam gatavs, mīļie draugi, Viņš ir gatavs atbildībai!

“Es, kas radu gaismu un veidoju arī tumsību, kas dod svētību, bet arī ļaunumu; Es esmu Tas Kungs, kas visu to dara” (Jes. 45:7).

3. NO KURIENES RODAS CIEŠANAS?

A. Mēs paši izvēlējamies ciešanas.

Vai Dievs ir ļauns? Ja tiešām ir viens Dievs, kurš šķietas esam “viss”, vai tad nav pašsaprotami, ka arī ļaunums nāk no Viņa? Tas būtu gan pašsaprotami, gan loģiski, taču tas nav tiesa! Ļaunums nav no Dieva: Viņš ir mīlestības Dievs, jā, mīlestība ir Dieva paša daba! Tas ir visdrošākais un svarīgākais, ko mēs vispār varam pateikt par Dievu – arī tad, kad Raksti sauc Viņu par nelaiemes radītāju.

Mēs vēl pieredzēsim, ka šī Rakstu atziņa tomēr nevājina Evaņģēliju par Dieva mīlestību. Taču, ja mēs grasītos sludināt šo Rakstu atziņu, pa ceļam pazaudējot vēsti par Dieva mīlestību, tad mums labāk vajadzētu turēt muti ciet. Tas, ka Dievs ir nelaiemes radītājs, nenozīmē, ka Viņš sākotnēji radījis ļaunumu – to noskaidrosim reizi par visām reizēm! Arī jebkura saruna par Dievu taču kļūtu bezjēdzīga, ja naids pret Viņu nāktu no Viņa paša.

Tātad – no kurienes nāk ļaunums? Uz to mums ir pilnīgi skaidra atbilde: mēs par to nekā nezinām! Tā ir viena no miklām, viena no “apslēptajām lietām”. Dievs radīja čūsku, radīja “varas un valdības pasaules telpā”. Bet to, kā čūska kļuva ļauna, mēs nezinām.

Kāds dāņu teologs izteicies šādi: “Ja jautājam Bībelei, no kurienes radies ļaunums, tā atbild: no čūskas!” Tad pie tā nu mums jāpaliek, lai arī kādu atbildi pieprasītu Epikūrs un mūsu pašu ziņkārība, un tuvāki paskaidrojumi netiek sniegti. Tas arī nav būtiski. Tas var šķist kaitinoši, taču dzīvē izrādās nesvarīgi. Izšķiroši ir tas, ka, nezinot, no kurienes radies ļaunums, mēs toties ļoti labi zinām, kā tas ienāca pasaulē: mēs paši to izvēlējamies. Tā vietā, lai paliktu pie Dieva un dzīvotu Viņa mīlestībā, mēs novērsāmies no Viņa un Dieva vietā izvēlējamies Viņa pretinieku. Atraudami roku dzīvības un labuma devējam, mēs metāmies ļaunuma kunga apkampienos.

Ko tad mēs gaidījām? Ka Sātans turēs savus solījumus? Ka viņš, mūsu lojalitātes aizkustināts, mūs lutinās un atalgo? Ka viņš ļaus

mums ganīties zaļās ganībās un stiprināt savu dvēseli? Nē taču! Ja ieceļam ļaunuma kungu par valdnieku, tad esam izvēlējušies ļaunumu par daļu no savas dzīves. Ja uzticīgi sekojam Dieva pretiniekam, tad viņš tikpat uzticīgi mocīs mūs visu mūžu līdz pat ellei. Patiesībā mums nevajadzētu brīnīties par pasauli vai mūsu dzīvi, kad esam uzgriezuši muguru tam vienīgajam, kurš vēl mums labu!

Mēs paši izvēlējamies ciešanas! Un izdarījām to tik pamatīgi, ka pat tiem, kas tagad ticībā atgriežas pie Dieva, joprojām tā vai citādi jāsadzīvo ar ciešanām. Dievs radīja pasauli, kur bija skaistuma pārpilnība, dzīvība un saskaņa. Pasaule vairs nav tāda, kādu Dievs to radīja. Tagad Sātans ir “šis pasaules valdnieks”, “šis pasaules dievs” (Jņ. 14:30; 2. Kor. 4:4).

Jā, bet es neko neizvēlējos! Es esmu nevainīgs! Pasaule tāda bija ilgi pirms manas dzimšanas. Tā varbūt ir Ādama un Ievas vaina, taču ne mana!

Pirmkārt, var taču būt vienalga, kuri cilvēki ir vainīgi. Runa ir par to, ka tā ir cilvēku, nevis Dieva vaina, ka pasaule šodien ir tāda, kāda tā ir. Otrkārt, pie vainas tomēr būsīm mēs visi – katrs personīgi esam apstiprinājuši atkrišanu no Dieva, katrs par sevi mēs esam gājuši Ādama un Ievas pēdās un esam bijuši līdzdalībnieki Sātana tirānijas nostiprināšanai bezdievīgā pasaulē.

Kaut kā šajā skaidrojumā trūkst – varbūt cilvēki vairs nav tādi, kādus Dievs tos radīja? Tomēr tas izskaidrotu cilvēku ļaunumu, cilvēku radītās ciešanas, taču ne dabas katastrofas, slimības, sausumu un nelaimes – par tām taču mūs nevar vainot? Un tomēr – kaut netieši, bet var. Atkrizdami no Dieva, mēs aizrāvām līdzī visu radību. Ne tikai mēs paši nonācām nāves varā, arī radījumus un dabu Dievs pakļāva nāvei, jo mēs no Viņa novērsāmies.

“Jo radība pakļauta iznīcībai nevis aiz savas patikas, bet aiz Tā gribas, kas viņu tai pakļāvis” (Rom. 8:20).

Atkrišanas dienā Dievs grēka dēļ nolādēja pasauli, kurā mums jādzīvo (1. Moz. 3:17). Mēs brīvprātīgi izvēlējamies nāvi, bet daba tika tai pakļauta bez izvēles! Tāpēc arī radījumi vairs nav tādi, kādus Dievs tos sākotnēji radīja – vilks vairs nevar ganīties kopā ar jēru,

lauva nevar ēst zāli kā vērsis un mazs bērns nevar pastiept roku indīgas čūskas ligzdā, lai netiktu sakosts.

Tāpēc mēs laiku beigās nevaram cerēt ieraudzīt uz šīs zemes atjaunotu mesiānisko miera valstību – tam vajadzīga jauna zeme, kur nāve mirusi uz mūžiem. Daba sekojusi līdzī cilvēkam ciešanās, kā suns seko savam saimniekam. Nāve, nevis dzīvība, valda dabā. Mēs sacelāmies pret Radītāju, tāpēc radījumi var sacelties pret mums un mūs nogalināt. Jā, visas ciešanas pasaulē ir sekas mūsu atkrišanai no labā – tā šis neizskaidrojamais ļaunums ienāca pasaulē, un tagad ietekmē mūsu dzīvi. Pārkāpums veidoja likteni.

Tagad mums jāsteidz iestarpināt būtisku piezīmi: sakarība starp grēku un ciešanām, kā jau sacīts, ir netieša! Nav nekādas tiešas, individuālas saistības starp katra cilvēka grēkiem un viņa ciešanām, jo mēs esam grēcinieki, kas cieš visvairāk! No cilvēka likteņa nevar izdarīt secinājumus, cik daudz viņš Dieva priekšā grēkojis. Jēzus nebija grēkojis, bet cieta daudz vairāk nekā vairums cilvēku.

To visu mēs aplūkosim vēlāk. Tagad es vēlos pieminēt Jēzus vārdus:

“Tanī pašā laikā atnāca ļaudis, kas Viņam stāstīja par galiliešiem, kuru asinis Pilāts bija sajaucis ar viņu upuriem. Un Viņš tiem atbildēja un sacīja: “Vai jūs domājat, ka šie galilieši ir bijuši lielāki grēcinieki nekā visi pārējie galilieši, tāpēc ka tie to cietuši? Es jums saku: nebūt ne, bet, ja jūs neatgriezīsities no grēkiem, tad jūs visi tāpat iesit bojā. Jeb vai jums šķiet, ka tie astoņpadsmit, uz kuriem krita Ziloas tornis un tos nosita, bija vairāk vainīgi nekā visi pārējie Jeruzālemes iedzīvotāji? Es jums saku: nebūt ne, bet, ja jūs neatgriezīsities no grēkiem, jūs visi ņemsit tādu pašu galu”” (Lk. 13:1–5).

“Viņa mācekļi Viņam jautāja: “Rabi, kas ir grēkojis, viņš pats vai viņa vecāki, ka viņš neredzīgs piedzimis?” Jēzus atbildēja: “Ne viņš ir grēkojis, ne viņa vecāki, bet Dieva darbiem vajag parādīties viņā”” (Jņ. 9:2–3).

Tas tomēr mazliet izskaidro situāciju. Varbūt ne gluži to, no kurienes ļaunums rodas, bet gan, kā tas ienācis pasaulē un mūs tiranizē. Kad mēs, vainotāji, jautāsim kristietībai: “Kāpēc pasaulē ir sāpes un bēdas, ja Dievs ir mīlošs?” – tā kautri atbildēs: “Jūs paši to izvēlējāties, bērniņi.”

Varbūt vajadzētu šajā mirklī apstāties un apsvērt, vai ir iemesls izbrīnam, ja pārdomājam, kā mēs izlietojam savu dzīvi. Senos laikos varēja pajautāt: “Vai cilvēks var ciest tik daudz, cik pelnījis?” – un atbilde bija skaidra, jo katrs zināja, kas ir mūsu grēks: kalpošana Sātanam, ļaunuma iecelšana ķēniņa kārtā. Mūsdienās atbilde būtu mazāk skaidra, jo grēkā krišana ir kļuvusi par mītu un ļaunums ir tikai nožēlojama nepilnība. Pat grēks mums ir kļuvis “tikai tāds grēciņš”.

Tomēr jāsecina, ka arī šis paskaidrojums neder, stāvot pie vaļēja kapa vai sesto gadu sēžot ratiņkrēslā. Ir jāsaprot, ka ciešanas nav mums nepelnīti uzkritušas, kā mēs parasti domājam. Taču tas nesniedz īstu palīdzību un mierinājumu. Konkrēto un mīlestības pilno palīdzību, ko Dievs sniedz cietējam, mēs vēl ieraudzīsim!

B. Dievs pats izvēlējās ciešanas.

a) Dieva asaras

Kad cilvēki izvēlējās ļaunumu un ciešanas, Dievs atbildēja acurmirklī. Tajā pašā dienā Dievs atbildēja uz mūsu sacelšanos, un Viņa atbilde bija divkārsa.

1. Viņš atstūma mūs no Sevis. Viņš kļuva mūsu ienaidnieks, kā mēs bijām kļuvuši Viņa naidnieki.

“Viņš uzvilcis Savu stopu kā ienaidnieks, pacēlis Savu labo roku kā pretinieks.. Tas Kungs ir kļuvis mums par ienaidnieku, Viņš iznīcinājis Israēlu, izpostījis visas viņa pilis, sagrāvis viņa cietokšņus un vairojis Jūdas meitas vaidus un nopūtas” (Raudu dz. 2:4–5).

“Bet tie bija nepaklausīgi un apkaitināja Viņa Svēto Garu, tādēļ Viņš kļuva tiem par ienaidnieku un karoja pret viņiem” (Jes. 63:10).

Šķiet neticami, ka pēc apsolījumiem, ko Dievs bija devis Israēla ļaudīm, Viņš vienkārši kļuva par Savas tautas ienaidnieku. Bet tāds bija grēkā krišanas bezcerības pilnais noslēgums – mēs tikām izraidīti Dieva nolādētajā zemē, ciešanās, ko paši bijām izvēlējušies, un visa pamatā esošajā naidā ar Dievu, kā Pāvils to apraksta Rom. 5 un 2. Kor. 5. Tāds ir rezultāts: cilvēki var būt naidā ar savu Radītāju.

“Briesmīgi ir krist dzīvā Dieva rokā!” (Ebr. 10:31).

“Es jums teikšu, no kā jums būs bīties: bīstieties no tā, kam ir vara nonāvēt un pēc tam iemest ellē. Tiešām Es saku: to bīstieties!” (Lk. 12:5).

(Ievēro, ka Jēzus te nerunā par Sātanu, jo Sātanam nav varas mest ellē – viņš pats top iemests ellē!)

2. Vienlaikus Dievs pats izvēlējās ciest. Nedomājiet, ka Dievs Savus bērnus atstūma ļaunā priekā un atriebes kārē. Neticiet tiem neveiksmīgajiem attēlojumiem, kuros Ādams un Ieva raudādami pamet Ēdenes dārzu, bet Dievs un ķerubi uz viņiem lepni un salti nolūkojas! Mēs netikām radīti par rotaļlietām Dievam, kurš garlaikojas, un Dievs neatmet mūs, plecus paraustīdams: nu, salūza manas rotaļlietas... Nē, tie bija Viņa paša bērni (vienīgie radījumi, kas līdzinājās Viņam!), ko Viņam nācās sūtīt tumsā, aukstumā un nāvē, jo tumsa, aukstums un nāve jau bija mūsos.

Kad Ādams un Ieva tika izraidīti, sākās cilvēku ciešanas. Tajā pašā acumirkli sākās arī Dieva ciešanas. Mīlestība nevar reaģēt citādi. Vai tas ir pārsteigums, kas liek Dievam saukt uz Ievu: “Ko tu esi izdarījusi!” Vai tās drīzāk nav sāpes? Tad sākās Dieva mūžīgās sāpes un ilgas – visu šo laiku Dievs vientulībā ilgojas pēc Saviem bērniem.

Pola Hofmana brīnišķīgajā Dieva un Mozus tikšanās attēlojumā grāmatā “Mūžīgā liesma” nav dogmatisku nepilnību:

“Bet Jehova lūkojās uz savu raudošo kalpu un atminējās, kā, dienai dziestot, bija staigājis pa dārzu kopā ar Ievu un Ādamu, un

viņš sajuta nevaldāmas ilgas atkal būt kopā ar cilvēku. Ja viņam jāgaida līdz laiku beigām, tad katra diena šķitīs kā tūkstoš gadu. Viņš nemierīgi sakustējās tronī un pavēlēja serafiem: “Ejiet un atveriet vārtus, lai Mozus var šeit ielūkoties un būt kopā ar mums, un būt klāt visā, kas notiks. Tad viņš vairs neraudās un nebūs izmisis, bet zinās, kas viņam jādara.”

Ap Viņu bija kalpotāji un slavu teicoši gari, brīnišķīgi eņģeļi, serafi un ķerubi, bet tie nekad nekļūs Viņa bērni. “Jo Viņš jau nepieņem eņģeļus, bet gan Ābrahāma dzimumu” (Ebr. 2:16).

Savu bērnu pamests Viņš lūkojas no debesīm uz viņu darbiem – dzird Ābela asinis saucam uz Sevi, redz cilvēku pieaugošo niknumu un to, ka cauru dienu viņu sirdis ilgojas un alkst pēc ļauna.

“..tad Dievam kļuva žēl, ka Viņš cilvēku zemes virsū bija radījis, un Viņš Savā sirdī ļoti noskuma” (1. Moz. 6:6).

Dievs ir cietis par Savu bērnu grēkiem tik ļoti, ka mēs, cilvēki, nemaz nespējam to apjaust, jo mēs nespējam aptvert pilnīgu mīlestību. Mēs varam būt nejūtīgi pret citu postu un novērsties, nevis stāties blakus zem viņu nastām. Dieva mīlestība liek Viņam pašam nemītīgi būt nomodā, ievainotam, asiņojošam. Viņš ne uz sekundi nespēj aizmirst vai nedzirdēt Savu bērnu raudas. Viņš nespēj gulēt...

Bieži mums liekas, ka mēs vienatnē sēžam ar saviem jautājumiem “kāpēc? .. kāpēc?” un Dievs zina visas atbildes, tikai nevēlas darīt mums tās zināmas. Bet arī Viņš sāpēs dažkārt taujā “kāpēc?”.

“Kāpēc gan jūs gribat mirt, Israēla nams? Jo Es nebūt nepriecājos par tā nāvi, kam jāmirst, saka Dievs Tas Kungs, tādēļ atgriezieties, tad jūs dzīvosit” (Ec. 18:31–32).

“Kādēļ tur nebija neviena, kad Es nācu? Kāpēc neviens neatbildēja, kad Es saucu? Vai tad Mana roka tiešām ir par īsu, ka tā nevarētu atsvabināt, un vai tad Man nav spēka diezgan, lai glābtu?” (Jes. 50:2).

Visuzinošais pazīst sāpīgu izbrīnu un vilšanos! Jā, kā pazemotā vilšanās izskan Dieva vaids caur pravieša vārdiem: “Ko Es esmu tev

nodarījis, Mana tauta, un ar ko Es tevi būtu apkaitinājis? Atbildi jel Man to!” (Mih. 6:3).

Mājdzīvnieki pazīst savu sili, pagāni – savus dievekļus, izslāpušie – savus avotus, bet Israēls – Dieva līgava, Dieva dēls, Dieva acuraugs – pievēršas iznīcībai un novēršas no lūdzoša, mīloša Tēva (Jer. 2:10–13, 32; Jes. 1:3; Hoz. 2; Ec. 16)!

Ar līdzību par pazudušo dēlu Jēzus šo tēlu neizdzēšami ierakstījis mūsu sirdīs. Tikai daži cilvēki ir ļāvušies pestīšanai – un Dievs raudājis par katru, kurš to nav gribējis (Lk. 13:34; 19:41).

b) Kristus – raudošais Dievs

Ko dara dievišķs Tēvs, kad Viņa bērni To pametuši un cieš postu? Gadsimtiem ilgi Viņš tiem seko no attāluma, cenšas viņus ietekmēt, runā ar tiem, mierina un palīdz. Cilvēku cilti Viņš neredzams apmeties nepaklausīgas, spītīgas tautas vidū, jo tā Viņš bija solījis viņu senčiem. Gadiem ilgi Viņš klausījies viņu zaimus, skatījies, kā tie pievēršas citiem dieviem, noraidījis viņu paštaiso liekulību un tukšos dievkalpojumus, paguris no viņu bezdomu lūgšanām un ienīdis ļaunumu – bet ne uz mirkli Viņš nav tos pametis!

Viņš paaudzēm ilgi vadījis, sodījis, sargājis un gatavojis spītīgu un nesaprātīgu tautu, lai tā visbeidzot kļūtu par Visuma vislielākā brīnuma šūpuli: Dievs ir dzimis! Viņš kļuva miesa un mājāja mūsu vidū. Viņš, kurš gadsimtiem ilgi bija sekojis cilvēkiem un cietis līdz ar viņiem, tagad spēra pēdējo soli un gāja līdzī tumšā aukstumā un nāvē.

Dievs vairs nejuta mums līdzī, Viņš sāka ciest kopā ar mums, kļūdams par līdzcietēju. Turklāt Tas nebija vienkārši dievišķs cilvēks, Dievadēls. Tas bija pats Dievs, piedzimis no sievas asinīs un sāpēs un guldīts salmos. Jēzus ir gan Dievs, gan cilvēks – Dēls ir Dievs tādā pašā veidā kā Tēvs. Kaut arī Tas, kurš raud silītē, nav Dievs Tēvs, Tas tomēr ir pats Dievs. Tas ir Dievs, kurš raud un kuru mierina māte. Tas ir Visuspēcīgais, kurš mācīsies stāvēt un staigāt. Tas ir Mūžīgais, kā Vārds radīja pasauli, un Viņš mācīsies teikt “mamma”. Tas ir Visuresošais, kurš piecpadsmit minūtes rāpos pāri pagalmam uz

tēva darbnīcu. Un tas ir Israēla Svētais, kas deva mums baušļus, kurš “mācīsies paklausību” no pašiem pamatiem.

KRISTUS IR DIEVS, KAS RAUD, DIEVS, KAS CIEŠ

Viņš nepalika debesīs drošībā, lai justu mums līdzī. Viņš izvēlējās nonākt pie mums, ciest kopā ar mums, mirt kopā ar mums. Nekas, ko cilvēkam var nākties pārciest, nav Jēzum svešs! Viņš kļuva cilvēks, tāpat kā mēs esam cilvēki. Viņš nebija pusdievs, Viņš pilnīgi un nepārprotami bija pats Dievs, Viņš nebija pārcilvēks, bet dzīvoja pasaulē mūsu realitātē.

Viņš zina, kā mums iet. Viņš nelidinājās pāris pēdas virs zemes. Un tāpēc Viņš nekad nebūs svešinieks, kurš nesaprot tavas apkauņojošās problēmas un nepanesamās grūtības. Viņš tās pazīst un saprot, jo Viņš tās sajuta uz savas ādas.

Viņš kļuva nabags, būdams bagāts.

Viņš bija cietis arī izsalkumu, tātad – badu.

Viņš bija izslāpis, kad rīkle tik sausa kā tuksneša smilts.

Viņš tika zākāts un nicināts, savējo pārprasts.

Viņš raudāja, raudāja pie drauga kapa.

Viņš bija Sātana kārdināts.

Viņš bija noguris līdz nāvei, nevarēdams atrast vietu, kur atpūtināt pagurušo galvu.

Viņš mira pie krusta noguruma dēļ – krustā sišanas moku pārguris.

Viņš bija pārguris pat no tiem cilvēkiem, kas Viņam sekoja: “Ak, tu neticīgā un samaitātā cilts, cik ilgi Es vēl būšu pie jums? Cik ilgi Es vēl jūs panesīšu?”

Viņš, kas norāja Savus mācekļus, kuri vētras laikā baidījās, pats bailēs no nāves svīda asins sviedrus. Viņš bija slims. Jā, es zinu, ka tas nav aprakstīts Jaunajā Derībā, bet tas skaidri rakstīts Vecajā Derībā: Viņš bija “sāpju vīrs un labi pazina slimības”; “Tā Kungs grib salauzt viņu ar slimībām” (2. Kor. 8:9; Lk. 4:2; Sal. pam. 22:16; Jņ. 19:28; Jes. 49:7; Jņ. 7:3–5; Lk. 19:41; Jņ. 11:35; Mt. 4:1, 8:20; Mk. 9:19; Lk. 22:19, 44; Jes. 53:3, 10)! Turklāt nav pārāk lielas starpības, vai tev

muguru pātago ar siksnu vai esi nāvīgi paguris, gulēdams slimības gultā, – tās ir grēkā krišanas sekas.

“Jo mums nav augstais priesteris, kas nespētu līdzī just mūsu vajībām, bet kas tāpat kārdināts visās lietās, tikai bez grēka” (Ebr. 4:15).

Viņš, kuram tu lūgšanās stāsti par savām grūtībām, tās saprot, – Viņš pats ticis kārdināts un pārbaudīts (grieķiski to apzīmē viens vārds).

Tāpēc, ja tiešām ir tiesa, ka Dievs ievaino un dziedē, un ir nelai- mes radītājs, tad ir arī skaidrs, ka Viņš neliks doties grūtībās un pār- baudījumos, kuros Viņš pats brīvprātīgi nebūs bijis. Kaut arī Viņš nepadevās kārdinājumiem, Viņš pakļāva Sevi grēkošanas sekām. Kaut arī Viņš pats negrēkoja, Viņš dzīvoja dzīvi, kādu dzīvo tie, kas dzimuši grēkā. Visbeidzot Viņš nomira grēcinieka nāvē – vecā čūs- ka iekoda Viņam papēdī, Sātans koda un nogalināja Dievu.

Līdz ar to Dievs ir miris. Viņu nogalināja cilvēku slepkava. Debe- sis nav tukšas, jo Tēvs nav miris, bet Dēls, nemirstīgais, kas ir Dievs tāpat kā Tēvs, ir miris, un Dieva mirstīgās atliekas apglabātas kapā.

CIK ZEMU NOLAIDĀS DIEVS?

Pēc brīvprātīgas piedzimšanas par cilvēku un nonākšanas mūsu pasaulē Viņš nolaidās vēl zemāk un kļuva mazāks nekā mēs:

“..jo viņa vaigs bija tik pārvērsts, ka tas nelīdzinājās cilvēkam..” (Jes. 52:14).

“Bet es esmu tārps un ne cilvēks..” (Ps. 22:7).

Atteicies no dievišķās godības un kļuvis par cilvēku, Jēzus atteicās arī no Savas cilvēciskās vērtības! Lai arī cik zemu es esmu, man ir tiesības zināt: Jēzus bija zemāk par mani. Ja esmu depresijā un Die- va pamestības tumsā, es zinu: Viņš ir bijis tajā vēl dziļāk par mani. Viņš bija tur dziļumā, kur nav Dieva Tēva, jo Tēvs Viņu pameta. Lai arī cik dziļi sāpēs un izmisumā es esmu nonācis, es zinu: Viņš ir tur un gaida mani, lai būtu kopā ar mani, lai tumsā es nebūtu viens. Tā ir cieša tuvība. Tā ir mīlestība.

c) Dieva uzvara pār ciešanām

Bet tas vēl nebija viss! Viņš, kas bija bez grēka, piedzīvoja pašu ļaunāko: kļuva par grēcinieku Dieva priekšā, par Dieva sodītu un nolādētu grēcinieku! Jā, tas ir pats ļaunākais. Un arī to Viņš piedzīvoja.

“To, kas grēka nepazīna, Viņš mūsu labā ir darījis par grēku, lai mēs Viņā kļūtu Dieva taisnība” (2. Kor. 5:21).

Pie krusta Jēzus necieta kā grēcinieks – Viņš cieta kā pats grēks. Golgatā Dievs Savu Dēlu padarīja par to, ko viņi abi ienāda. Jēzum lielākās ciešanas pie krusta sagādāja nevis naglas, slāpes vai krampji, arī ne apziņa, ka Viņam jācieš nevainīgam. Nē, grūtākais bija mirt vainīgam! Viņš pats bija darījis tikai Dieva prātu, bet visu mūsu vainu Tas Kungs uzkrāva Viņam – ne tikai ciešanas, sāpes un nāvi, bet arī vainu.

Tāpēc Viņš cieš arī Dieva sodu: “Sods guļ uz Viņa, caur ko mums miers nāk.” Ne tikai ciešanas, sāpes un nāve, bet sods par vainu! Neticiet, ka Jēzus nomira nepelnīti – neviens cilvēks nav cietis un pelnījis nāvi vairāk nekā Jēzus. Tikai nāvi nebija nopelnījis Viņš, bet mēs. Tā nebija izrāde, un tā nebija spēle. Dievs dusmās pameta Jēzu, jo Viņš nevarēja palikt pie Tā, kas bija padarīts līdzvērtīgs visam pasaules ļaunumam. Dievs Jēzu pameta. Dievs Jēzu nolādēja (Gal. 3:13). Tas ir vietniecisks upuris. Tas ir izlīgums.

Tas, ka Jēzus cieta un mira kopā ar mums, cieta un mira tāpat kā mēs, ir tikai daļa Dieva atbildes. Dieva ciešanu dziļākais noslēpums un Viņa izšķirošā atbilde uz ciešanu mīklu ir cita: Viņš cieta un mira arī mūsu vietā. Šķiet neticami, ka Dievs cieta kopā ar mums, ka mēs varam turēties Viņam pie rokas un nebūt vieni, ka arī Viņš “raud ar raudošajiem”. Taču, godīgi runājot, tas, protams, zināmā mērā visu atvieglo, bet ne vairāk! Tas neko neatrisina!

Kad Jēzus zem Dieva dusmām nomira kā upuris par grēku atlaišanu, Viņš, pirmkārt, izglāba mūs no mūžīgās pazušanas, Viņš atbrīvoja mūs no grēka, vainas, tiesas un velna. Vienlaikus Viņš atsvabināja mūs no ciešanu tirānijas. Viņš ne tikai atrisināja ciešanu mīklu, Viņš atraisīja mūs no ciešanu varas! Viņš to patiešām izda-

rīja! Viņa vietnieciskais upuris attiecas ne tikai uz mūžīgo nāvi, bet dāvā mums daudz vairāk! Viņš pakļāvās visam, kam ir sakars ar nāvi: bailēm, asarām, slimībām, sāpēm, un Viņš darīja to vietnieciski – tātad pārņēma uz Sevi to, kas pienāktos mums. Viņš ne tikai tika nogalināts mūsu vietā, Viņš arī cieta un raudāja mūsu vietā:

“Taču viņš nesa mūsu sērgas un ciešanas, un mūsu sāpes viņš bija uzkrāvis sev..” (Jes. 53:4).

Ko Viņš izdarīja? Vai Jesaja nerēķinās ar “nenozīmīgo sīkumu”, ka mēs joprojām ciešam sāpju un slimību dēļ? Kādā ziņā Jēzus slimības un sāpes bijušas vietnieciskas, kādā ziņā Viņš tās pārņēmis uz Sevi, ja mēs no tām ciešam tieši tikpat smagi kā iepriekš? Jesaja taču nerakstītu mums miglainu teoriju vai nepārdomātu apgalvojumu? Tas, ka Jēzus patiesi vietnieciski nesis mūsu sāpes un slimības, ir atslēga uz lielo noslēpumu, kā Dievs var būt nelaimes radītājs! Kaut arī mūs nemitīgi nomoka sāpes un slimības, tas ir līdzīgi, kā Jēzus vietnieciski izpirka mūsu grēkus: mēs joprojām ar tiem saskaramies katrs savā dzīvē! Viņš taču neaiznesa grēkus prom no mūsu ikdienas, it kā mēs vairs negrēkotu, – Viņš uzņēmās uz Sevi lāstu, ko pelnījis grēcinieks.

Jēzus uzņēmās arī mūsu slimības, bet neizskauda tās no mūsu dzīves – mēs no tām joprojām ciešam. Viņš, mirdams pie krusta, novērsa no mums ciešanu lāstu – ne mazākā mērā kā grēku! Grēks joprojām ir dzelonis mūsu miesā, taču tas nespēj samaitāt nedz mūsu mieru ar Dievu, nedz cerību uz mūžīgo dzīvību, nedz mūsu prieku par Jēzu. Nāve joprojām ir pēdējais ienaidnieks, taču tā vairs nespēj mūs terorizēt un tiranizēt! Gluži otrādi – tieši grēks mūs māca mīlēt Dieva žēlastību un nāve ieved mūs mūžīgajā dzīvē!

Tas, ka mēs joprojām pazīstam grēku un nāvi savā miesā, nepardara par mīklainu pieņēmumu to, ka Jēzus pārņēma mūsu grēkus uz Sevi un mira par tiem! Un es ceru, ka, lasot šo grāmatu, jūs ieraudzīsiet, ka arī tas, ka Viņš uzņēmās mūsu ciešanas, nav mīklains pieņēmums, kaut arī mēs joprojām ciešam! Tas ir ļoti nepārprotami un skaidri – daudz skaidrāk un ikdienas dzīvei tuvāk nekā žēlabainā sapņu pasaule, par kuru Ziemassvētku vakarā dzirdam dziedam

daudzās baznīcās. Labākajā gadījumā patīkamā noskaņā tiek dziedāta dziesma “Šodien mums bērniņš piedzimis” (Dz. gr. 52:3): “Apslāpēts ļaunums, saistīts naidis, atvieglots grūtums, klusināts vaids.”

Vai tad tā nedzied? Bet tā taču nav! Dzīve joprojām ir tāda pati kā agrāk – mulsoņš prieka un izmisuma jūklis. Patiesībā tas nav jautājums par to, vai pasaulē dzīvot būtu grūtāk, ja Jēzus nekad nebūtu dzimis. Pat vislabākie sakari ar debesīm negarantē mums nekādus atvieglojumus attiecībā uz ciešanām! Tāpēc nav jābrīnās, ka cilvēki kristietību uztver kā nereālu un iedomātu, ja jau pieauguši cilvēki var sēdēt un “spēlēt” paradīzi: šajā jaukajā Ziemassvētku laikā pasēdēsim, padziedāsim un izliksimies, ka visas sāpes ir izgaisušas!

Nē, Bībele ir pat lietišķāka nekā mūsu labākās palīdzības organizācijas! Bībele par postu zina vairāk nekā izmisušie Rāmas iedzīvotāji.

“Tā saka Tas Kungs: klau! Brēkšana dzirdama Rāmā, vaimanas un gauža raudāšana! Rahēle apraud savus bērnus, tā nav iepriecināma savu bērnu dēļ, jo to vairs nav!” (Jer. 31:15).

Mūsu posts nav vienkārši izzudis. Tas ir izzudis, pieveikts, uzvarēts! Pat ļaunākajā ciešanu uzbrukumā tas zaudējis savu varu – uzveikts pat tam, kurš turas pēdējiem spēkiem. Tas gan izklausās vēl fantastiskāk nekā iepriekšējie pieņēmumi. Kāda konkrēta nozīme piemīt apgalvojumam, ka posts ir uzvarēts? Ko vēža slimniekam palīdz teikums, ka viņa ciešanas ir uzvarētas, ja viņš nevar izveseļoties? Ja neskaidrās ciešanu teorijas ir bezjēdzīgas un nederīgas, tad šķiet, ka šī pēdējā ir “maksas pakalpojums”.

Nē, ciešanas tiešām ir uzvarētas – Jēzus uzvarētas pie krusta.

C. Mūsu Tēvs.

Kas tad notika pie Jēzus krusta? Mēs kļuvām Dieva bērni. Tikpat īsti, kā mēs kristībā un ticībā uz Jēzu esam saņēmuši Dieva žēlastību, Golgatā mēs kļuvām Viņa mīļotie bērni.

Kā mīlošs tēvs izturas pret saviem bērniem? Protams, viņš tos aizsargā. Viņš uzmana un gādā, lai tiem nenotiktu nekas ļauns. Un

tā, pamatojoties Rakstos, ir viena no cēlākajām Dieva kā mīloša Tēva īpašībām.

“Tā Kunga eņģelis apmetas ap tiem, kas Viņu bīstas, un tos izglābj” (Ps. 34:8).

“Tu esi ap mani no visām pusēm, Tu turi Savu roku pār mani” (Ps. 139:5).

Vai brīnišķīgais 18. psalma pants:

“Tas Kungs ir mans akmenskalns, mana pils un mans glābējs, mans stiprais Dievs, mans patvērums, uz ko es paļaujos, mans vairogs un mans pestīšanas rags, un mans augstais palīgs” (Ps. 18:3).

Tēvs, no kura ir kāda jēga, nestāvēs un gurdeni nenoskatīsies, kā nelietis sit viņa mazajam dēlam. Ko jūs domātu par tēvu, kurš mierīgi ļauj lielam sunim sakost viņa mazo meitiņu? Dievs ir mūsu Tēvs. Mēs esam Viņa pilnīgā aizsardzībā. Nekas ļauns mums nevar notikt. Fantastiski! Mūsu aizstāvis ir Tas, kuram pieder visa vara debesīs un virs zemes! Neviens mums nevar kaitēt.

“Visudrošāk dzīves lokā
Staigā bērni Dieva rokā;
Nav tik droša zvaigzne tālē,
Nav tik sargāts putniņš zālē.
Dievs Tēvs mīlo pulku sargā,
Novērš briesmas laikā bargā,
Pasniedz mokās miera veldzi,
Palīdz remdēt sāpju smeldzi”
(Dz. gr. 433:1–2).

Atcerieties: nekas ļauns mums nevar notikt! Dievs apjozis ap mūsu dzīvi sargājošu jostu. Viņš uzbūvējis mums mazu namiņu – mazu kaktiņu, kur valda drošība un dievišķas rūpes. Viņš iekārtojis mums vietu Savā plaukstā.

“Tiešām, es savu dvēseli apmierināju un klusināju kā no mātes krūts atšķirtu bērnu, mana dvēsele ir manī kā atšķirts bērns” (Ps. 131:2).

Tā ir ļoti nozīmīga Evaņģēlija daļa, ko mums ir grūti uztvert pilnīgi nopietni. Taču mums ir pamats būt pārliecinātiem, ka katrs Viņa vārds ir nopietni domāts. Turklāt – kā gan Tēvs varētu rīkoties citādi?

Turiet Viņu pie vārda, respektējiet kā patiesu Viņa apsolījumu pasargāt jūs no visa ļauna! Visa dievbērības drošība, līdz kurai mēs tagad esam nonākuši, ir atkarīga no šī priekšstata:

Mani nevar sāpināt nekas cits, izņemot Dievu.

Nekas ļauns nevar mani aizsniegt, neviens nevar nodarīt man pāri. Patiesībā ir tikai viens, kurš var mani sāpināt un ievainot. Tikai Dievs. Neviens nevar tikt man klāt. Tikai vienam ir tiesības likt man raudāt – manam Tēvam.

“Tas Kungs nokauj, un Viņš dara dzīvu, Viņš nogruž lejā ellē un atkal uzved augšā” (1. Sam. 2:6).

Dieva tēvišķā aizsardzība nenozīmē, ka mums nekad nebūs jācieš. Tā nozīmē, ka Viņš ir ieguvis ciešanas Savā ziņā un tagad suverēni lieto tās Saviem labajiem mērķiem! Viņš pasargās mūs no visām varām, kas lietu ciešanas postam un pazudināšanai. Tagad Viņš pārņēmis slimības un sāpes Savā ziņā! Tagad nelaime ir Viņa radīta!

“Tagad tu esi Kristus rokās. Un šajās rokās neplīst nekas, kam nav jāplīst.”²⁴

Viņš neatņem dzīvei ciešanas. Viņš tās pārvērš. Ciešanas vairs nav ierocis Sātana postīgajās un ļaunajās rokās, tagad tās ir darbarīks Dieva mīlošajās rokās. Jēzus krustā sistais ķermenis kļuva par mūsu vairogu pret visām iznīcinošajām varām – visas kaites, sāpes un pārējās ciešanas caururba Viņu, tika, ja tā var teikt, attīrītas Viņa asinīs, pirms tās sasniedza mūs. Tāpēc viss, kas notiek ar mums – vienalga, vai tas ir cilvēku nodarījums vai šķietami nejaušs notikums – jebkurā gadījumā tā ir Dieva griba!

Es esmu pakļauts Dieva varai – mana Tēva varai. Es esmu Viņa rokās, kam pieder visa vara. Tas Kungs ir mūsu nelaimes radītājs. Viss, kas ar mums notiek, notiek pēc Viņa prāta. Viss, kas ar mums notiek, nāk no mūsu Tēva, kas ir debesis.

D. Viņš visu dara mīlestībā.

To, kurš nepazīst Jēzu, šeit izlasītais būs satracinājis un aizkaitinājis: tas nu gan bija nejauki! Kāds Dieva attēlojums! Iedomājieties vien – būt tāda Dieva rokās, kurš ievaino un sāpina. Vai jums nav bail?

Nē. Tieši pretēji. Taču, ja būtu iespējams tikt kāda cita, nevis Dieva ievainotiem, tad gan būtu jābaidās! Mēs zinām, ka Sātans negrib mums neko labu. Nekādu drošību negarantē arī neitrāls liktenis vai nejaušības ārpus Dieva kontroles – tad jau varētu notikt jebkas.

Bet Dievu mēs pazīstam! Mēs pazīstam Viņu caur Jēzu, un mēs zinām, ka Viņš ir mīlestība. Mēs zinām, ka tas ir nozīmīgākais un drošākais no visa un nekas Dieva dabā, nekas Viņa domās nav ļauns vai mainīgs. Viņš nekad nav rīkojies bez mīlestības, ļauni, tirāniski vai paša labuma dēļ. Viņš visu dara mīlestībā! Tas, ka Dievs ir nelaimes radītājs, nenozīmē, ka Dievs ir ļauns. Nelaime, bez šaubām, briesmīgi sāpina, bet tā vairs nav ļauna. Vismaz ne tam, kurš dzīvo Kristū.

Ciešanas ir kļuvušas par žēlastību. Jo, kad Dievs ievaino, Viņš to dara mīlestībā – Viņam nav ļaunu nolūku!

Ir viegli iedomāties labprātīgu lasītāju, kurš šajā vietā nopūšas: jā, jā, ja Bībele tiešām dēvē Dievu par “nelaimes radītāju”, tad man nāksies vien pieņemt, ka Viņš nav tik labs un mīlošs, kā gribētos ticēt – mēs pārāk daudz runājam par Dieva mīlestību.

Nē, Dieva vara pār nelaimi nozīmē, ka Dievs ir daudz labāks un mīlošāks, nekā cilvēks vispār spēj iedomāties! Tam, kurš nepazīst Jēzu, tas droši vien nozīmē vienu: ko tas dod, ka nelaime nāk no Dieva, ja tā joprojām sāpina? Nav taču nekādas atšķirības, vai es esmu slims, trūcumā vai bezdarbnieks pēc Sātana, likteņa vai Dieva gribas?